

Skeiða- og Gnúpyrjahreppur
Félagsheimilinu Árnesi
801 Selfossi

Reykjavík, 11. janúar 2024
Tilvísun: 2023122021/H.H.

Efni: Ákvarðanir Persónuverndar um notkun Google Workspace for Education í grunnskólastarfi

Hinn 6. desember 2023 birti Persónuvernd ákvarðanir vegna úttekta á notkun fimm sveitarfélaga á nemendakerfi Google, Google Workspace for Education, í grunnskólastarfi.

Úttektirnar lutu að því hvernig persónuupplýsingar grunnskólanemenda voru unnar í nemendakerfi Google. Leiddu þær í ljós að Google vinnur persónuupplýsingar grunnskólanemenda umfram fyrirmæli sveitarfélaganna og þótti ekki sýnt fram á að sú vinnsla rúmaðist innan þess tilgangs sem sveitarfélögin höfðu skilgreint fyrir vinnslu persónuupplýsinga í nemendakerfinu. Niðurstaða Persónuverndar var að um væri að ræða margvísleg brot sveitarfélaganna á persónuverndarlöggjöfinni með notkun nemendakerfisins. Ákvarðanirnar eru aðgengilegar á heimasíðu Persónuverndar, www.personuvernd.is/urlausnir.

Persónuvernd telur öll sveitarfélög sem nota Google-nemendakerfið bundin af framangreindum niðurstöðum.

Í ljósi þess að fjöldi grunnskóla notast við Google-nemendakerfið telur Persónuvernd þörf á að vekja athygli allra sveitarfélaga á ákvörðunum.

1. Breytt nálgun varðandi ábyrgð á vinnslu

Persónuvernd hefur í fyrri úrlausnum sínum miðað við að einstakir grunnskólar geti talist vera ábyrgðaraðilar vinnslu persónuupplýsinga í starfsemi skólanna. Bygðist sú framkvæmd fyrst og fremst á skilgreiningu og öðrum ákvæðum persónuverndarlöggjafarinnar um ábyrgðaraðila.

Sú breyting hefur orðið í framkvæmd Persónuverndar að nú er almennt miðað við að sveitarfélag sé ábyrgðaraðili vinnslu persónuupplýsinga sem fer fram í grunnskólum þess, að því marki sem vinnslan heyrir undir rekstur skólanna, þegar reksturinn er á ábyrgð og kostnað sveitarfélagsins í samræmi við 5. gr. laga nr. 91/2008 um grunnskóla. Eru ákvæði persónuverndarlöggjafarinnar um ábyrgðaraðila þá túlkuð meira til samræmis við ákvæði grunnskólalaga og horft til þess að sveitarfélög bera almennt lagalega ábyrgð á rekstri og ákvörðunum einstakra grunnskóla, t.d. á grundvelli réttarfarslaga.

Með hliðsjón af framangreindu beinir Persónuvernd því til hvers sveitarfélags að huga að því hvort Google-nemendakerfið er notað af grunnskólum þess, óháð því hvort ákvarðanir um notkun kerfisins hafi verið teknar af hálfu sveitarfélagsins eða tiltekins grunnskóla.

2. Meta þarf hvort þörf er á úrbótum

Í kafla V. 1. í fyrrgreindum ákvörðunum Persónuverndar er farið yfir þau atriði sem Persónuvernd telur sérstaklega áriðandi að huga að til þess að heimilt geti verið fyrir grunnskóla landsins að halda áfram notkun Google-nemendakerfisins.

Beinir Persónuvernd því til sveitarfélaga, sem nota Google-nemendakerfið í grunnskólastarfi, að meta hvort þörf er á að gera viðeigandi úrbætur á vinnslu persónuupplýsinga í kerfinu, til samræmis við fyrrgreindar niðurstöður Persónuverndar.

Jafnframt er vakin athygli á að Persónuvernd gaf út leiðbeiningar í janúar 2022 um innleiðingu upplýsingatæknikerfa til að vinna með persónuupplýsingar barna. Leiðbeiningarnar, sem eru hjálagaðar, gilda um innleiðingu hvers konar upplýsingatæknikerfa í grunnskólastarfi og fara yfir helstu atriði sem sveitarfélög þurfa að huga að þegar slík kerfi eru tekin í notkun.

Persónuvernd hefur eftirlit með því að lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og reglugerð (ESB) 2016/679 sé fylgt. Gera má ráð fyrir því að Persónuvernd fari síðar meir í handahófskenndar athuganir til að kanna hvort notkun einstaka sveitarfélaga á Google-nemendakerfinu í grunnskólastarfi samrýmist persónuverndarlöggjöfni.

F.h. Persónuverndar,

Helga Þórisdóttir

Harpa Halldórsdóttir

Hjálagað:

Leiðbeiningar um innleiðingu upplýsingatæknikerfa til að vinna með persónuupplýsingar barna

Leiðbeiningar um innleiðingu upplýsingatækni­kerfa til að vinna með persónuupplýsingar barna

7.1.2022

Í desember 2021 tók Persónuvernd ákvörðun um notkun Reykjavíkurborgar á Seesaw-nemendakerfinu í grunnskólum borgarinnar. Niðurstaða Persónuverndar byggðist m.a. á því að persónuupplýsingar barna njóta sérstakrar verndar í persónuverndarlöggjöf­inni auk þess sem litið var til þeirrar sérstöku stöðu sem börn eru í gagnvart skólum sínum. Með hliðsjón af niðurstöðum athugunar Persónuverndar í málinu ákvað stofnunin að setja fram almennar leiðbeiningar í lok ákvörðunarinnar um að hverju sveitarfélög þurfa að huga þegar tekin eru í notkun upplýsingatækni­kerfi til að vinna með persónuupplýsingar barna. Leiðbeiningunum er beint til sveitarfélaga en eiga einnig við um aðra aðila sem vinna með persónuupplýsingar barna, að breyttum breytanda.

Beindi Persónuvernd því til sveitarfélaga að fara að kröfum persónuverndarlöggjafarinnar og gera m.a. eftirfarandi:

1. Skilgreina í upphafi og skjalfesta tilgang vinnslu persónuupplýsinga, sem þarf að vera skýr og afmarkaður fyrir hverja vinnslu­aðgerð, og leggi heildstætt mat á hvort vinnslan er nauðsynleg í þeim tilgangi. Er t.d. nóg að nota upplýsingatækni­kerfi með þeim hætti að kennarar geti miðlað kennsluefni til nemenda?
2. Tryggja að persónuverndarfulltrúi komi að málinu tímanlega og með viðeigandi hætti.
3. Ákveða og skjalfesta á hvaða heimild vinnslan byggist.
4. Gera ítarlega vinnsluskrá.
5. Tryggja að það upplýsingatækni­kerfi sem verður fyrir valinu vinni ekki annálagögn eða önnur lýsigögn, hvorki nemenda né foreldra þeirra eða forráðamanna, í þágu markaðssetningar eða við gerð persónusniðs, eftir atvikum með sjálfgefnum stillingum.
6. Leitast við að tryggja að persónuupplýsingar séu varðveittar innan Evrópska efnahagssvæðisins og, ef flytja skal persónuupplýsingar út fyrir Evrópska efnahagssvæðið í einhverjum tilvikum, að fylgt sé tilmælum Evrópska persónuverndarráðsins frá 18. júní 2020 nr. 1/2020 um ráðstafanir vegna flutnings persónuupplýsinga úr landi (e. Recommendations on measures that supplement transfer tools to ensure compliance with EU level of protection of personal data), þ. á m. að gerðir séu fullnægjandi samningar um flutninginn sem taka tillit til aðstæðna í því landi sem um ræðir.
7. Framkvæma mat á áhrifum á persónuvernd, í samráði við persónuverndarfulltrúa, þar sem m.a. eftirfarandi er metið:
  - i. Nauðsyn hvernar vinnslu­aðgerðar og þar með hvaða persónuupplýsingar nauðsynlegt sé að vinna með í skilgreindum tilgangi.

- ii. Áhætta af vinnslunni fyrir persónuvernd skráðra einstaklinga, bæði vinnslunni í heild og hverri einstakri vinnsluadgerð. Greina ætti uppruna, eðli, sérkenni og alvarleika áhættunnar. Í því felst ekki eingöngu að greina hvað getur komið upp á heldur hvaða áhrif vinnslan getur haft á hina skráðu þrátt fyrir að ekkert kæmi upp á sem og ef eitthvað kemur upp á.
  - iii. Hvaða ráðstafanir fyrirhugað er að grípa til gegn þeirri áhættu, þ. á m.:
    - a. Hvaða tæknilegu og skipulagslegu ráðstafanir eru nauðsynlegar til að tryggja innbyggða og sjálfgefna persónuvernd þannig að meginreglum persónuverndarlöggjafarinnar sé ávallt fullnægt.
    - b. Hvaða tæknilegu og skipulagslegu ráðstafanir eru nauðsynlegar til að tryggja öryggi persónuupplýsinga.
  - iv. Tæknilegar og skipulagslegar öryggisráðstafanir vinnsluaðila og/eða sameiginlegs ábyrgðaraðila.
8. Leita, eftir atvikum, eftir áliti nemenda, foreldra og forráðamanna við gerð mats á áhrifum á persónuvernd.
  9. Tryggja raunverulegan andmælarétt vegna vinnslu sem byggist á 5. tölul. 9. gr. laga nr. 90/2018 og e-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, sbr. 1. mgr. 21. gr. laganna og 1. mgr. 21. gr. reglugerðarinnar. Í því felst að vera með aðrar raunhæfar lausnir í boði fyrir þá nemendur sem ekki vilja nota tiltekið upplýsingatæknikerfi.
  10. Gera fullnægjandi vinnslusamning við vinnsluaðila og eftir atvikum samkomulag sem lýtur að sameiginlegri ábyrgð.
  11. Veita skráðum einstaklingum (nemendum, foreldrum og forráðamönnum) fræðslu samkvæmt ytrustu kröfum 1. og 2. mgr. 13. gr. reglugerðarinnar. Það felur einnig í sér að veita fræðslu í hvert sinn sem t.d. skilmálar vinnsluaðila eða öryggisráðstafanir breytast.
  12. Tryggja ávallt lágmörkun gagna skólabarna í upplýsingatæknikerfum. Það felur í sér að gögnum sé eytt um leið og vistun þeirra er ekki lengur í samræmi við skilgreindan tilgang. Ef ekki er hægt að tryggja eyðingu gagna þá þegar þurfa sveitarfélög að skjalfesta rökkin fyrir þörf á lengri vistun, t.d. ef tilefni er til að vista verkefni nemenda til lok annar.
  13. Framkvæma eða láta framkvæma reglulegar úttektir á vinnsluaðila.
  14. Endurskoða mat á áhrifum á persónuvernd reglulega og meta hvort unnið er í samræmi við það og hvort tilefni er til að framkvæma nýtt mat, t.d. ef breyting verður á þeirri áhættu sem fylgir einstökum vinnsluadgerðum eða á upplýsingaöryggi hjá vinnsluaðila.